

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Hedden, Augustus' 10 dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

Egy hollandus hajó, melly Jún. 5d evezett-bé Curacaóba, azt a' tudósítást hozta, hogy midőn Caraccasból, és la Quayrából elindult, ezen városok csendességben valának; hanem az előtt két héttel a' Szerecsenek, és Mulattok lázzadást indítottak, melly azonban szerencsére csakhamar lecsilapított. A' czimborások közül 7 agyon lövetett. Ezek négy Obersternek halalokat akarák megboszszerűlni, kik ezelőtt két hónappal egy olly egybeesküvés miatt ölettettek-meg, mellyet az Igazgatásnak kelle vala a' Négerek' és Színesek' kezére játszani. — Bolívarnak megverettése nagyon szemet szűrt Columbiában, hol az ő segítségére új készületek tétetnek.

Azon nyakasság, mond az Etoile Júl. 28d Madritból Júl. 22dikéről közlött tudósításaiban, mellyel a' Párizsi és Londoni liberális Ujságok a' spanyol hadnak a' két Amerikában lett előmenetelét tagadják, a' spanyol Igazgatást arra kényszeríti, hogy köz hírré tegye mind azon hivatalos leveleket, mellyekből az abbeli győzedelmeknek valósága kitetszik. Ezen hivatalos levelekhez tartozik a' többek között az, melly Rio de Janeiróból Május' 2od indult 's egy, Buenos-Ayresben Apr. 12d költ levél is hozzá mellékelletett, melly utóbbi által Peru fő-városának a' Spanyolok részéről lett vissza-foglaltatása egészen megerősítettik. Nemkülönben igaz az is, hogy a' Callaói kastély' őrizete a' törvényes ügy mellé állott, 's a' spanyol királyi zászlót kiszégez-

te. A' Callaói kikötőben minden hajók zár alá vettek a' spanyol Király nevében, mellyek között vagynak három nagy hadi, és 11 kereskedő hajók, ide nem számlálván az idegen hajókat. Bolívar már még ezen nagy veszteség előtt Truxillóba vonult-viszsa. Ezen híreket megerősíti az Argus nevezetű Buenos-Ayresi Ujság is Apr. 2d és 10d napjain; 's azonkívül azt is jelenti hogy Alvarado, és Szanta-Cruz Generálisokat a' Perui seregek megfogván, a' spanyol Fő-vezéreknek általadták. Sőt úgy hallik, hogy volt Elölülő Tagle is ezen sorsra jutott. De más tudósítások szerint, ő maga jó szántából általment a' Royalistákhoz. — Lehet reá emlékezni, hogy a' Cortesi-gyűlés Biztosai a' Buenos-Ayresi tiszti-hivatalokkal olly szerződésre léptek, melly szerint a' pártos hatalmasok azt ígérték, hogy megismerik ezen Köztársaságnak függetlenségét, ha az nekik 20,000,000 Piasztért fizet, hogy így a' franczia Armadának annál inkább ellene állhassanak. Ezt az említett tiszti-hivatalok meg is ígérték, melly nem kis dolog volt olyan embereknek részéről, kik alig tudnak kintartani 500 főből álló Bataliont, hogy azal az őket mindegyre nyugtalanító Pompa-Indusokat zabolán tarthassák. Alig halottamag azonban akkor ezen szerződésnek híret a' Vice-Király Laserna, a' midőn, jóllehet fogoly Királyával minden egybekötéstől el vala zárva, nemes boszszankodástól elfoglaltatván, a' Cortesi-gyűlés Agensei által kötöt szerződést, sikertelennek lenni kihirdette. — Hiteles tudósításoknál fogva, mellyek Rio de Janeirón

keresztül érkezének, minden kétségen kívül lévő dolognak látszik, hogy a' rettenthetetlen Vice-Király Laserna, mihelyt Cadixből elindított segítsége megérkezik, azonnal meg fog indulni Chili ellen, hova őtet a' spanyol fél sürgetően hívja. Ezen munkálódásban nekie szabad keze leszen, mivel a' Bolívar ereje annyira meggyengített, 's helyheztetése, az őtet kárhóztató népesség között olly veszedelmes, mellynél fogva bizonyosan azon fog lenni, hogy minélelőbb Columbiába visszamehessen.

A' Morningpost így szól; „A' Május 3od indult Jamaikai Ujságok némelly leveleket közölnek a' dél-amérikai száraz-földről. Ezek szerint a' Bogotai Congressus, látván hogy minden pénztár megürült, 's nem merészelvén többé adóval terhelni a' Columbiái népet, azt határozta hogy a' Papság' jószágaihoz nyúljon, mellyeket még eddig megkíméllett. Ezen cselekedetet az okosabb emberek igen ellenkezőnek tartják a' Politicával.“

Spanyol Ország.

Hír gyanánt közli az Etoile, hogy Hadi Miniszter Cruzot, Gen. D. Carlos d' Espanna váltotta-fel tisztségében. Gróf Ofa-lia Almeirába, a' földközi tengernek egyik kis kikötőjébe számkivettetett. — A' Király és Királyné Júl. 12d még Cuencában vannak, hol tiszteletekre minden nap innep-lések tartatnak, hanem egy két nap mulva még is el fognak menni Sacedonba. — A' Bordeauxi spanyol Consulnak meghagyta a' Ministerium, hogy azon hírnek, mint-ha a' Perui Vice-Király Laserna helyébe Baró d' Eroles küldetnék-el, mondana-ellent.

Ugyan az említett Ujság írja Bayonnéből Júl. 18dikáról, hogy a' szomszéd spanyol tartományokból jött kereskedő-levelek szerint, némelly helyeken lázzadások történtenek. Valladolidban nevezetesen a' nép

sok házakba bérontott, másoknak pedig ablakaikat béverte. Palenciában egy Marquis megöletett. Bilbaóban a' királyi önn-vállalkozottak, és a' hajdani Militziák egybekaptak.

Gen. Quesada, a' Madriti Kormányzó a' f. eszt. Febr. 9d Spanyol és Francia Országok között kötött egyezésnek 7d cikkelyét újra kihirdetteté. Ebben az rendeltetik hogy azon személyek, avagy Guerillák, kik a' francia Armadabeli katonákat megtámadják, hadi Biztosság elébe idéztessenek.

A' Journal de Paris így ír Madritból Júl. 15dikéről: „Ő Felségének elütazása olta minden fontosabb dolgok miniszteri tanácskozás által igazíttatnak, mellynek Előülője Don Carlos kir. Herczeg. Ezen tanácskozásban a' Királynak különös parancsolatjánál fogva a' Castiliai tanács' Elő-ülője Villela Úr is részt veszen. — Ma az Igazgatáshoz egy Kurír érkezett Lisbonából. A' mint ez mondja, Lisbonában teljes csendesség uralkodik; a' mi az Igazgatásnak figyelmét leginkább foglalatostkodtatni láttatik, az a' Királynénak az Estrellai klostromból, hol ekkoraig tartózkodik, külföldre való útazása. A' Portugalliai Királynak úgy látszik az a' szándéka hogy felesége Rómába menjen; hanem a' Királyné a' spanyol Királynál közel való rokonai között kívánkozik lakni. Lisbonában újra azt beszéllették, hogy a' Brasiliai Császár a' Portugalliai Igazgatásnak öt milliú Piasztert igert, és ötven esztendeig való szabad kereskedést, hogy ha Brasiliának függetlenségét meg fogja ismerni. Lisbonában a' szabad kikötő' felállításáról többé nincsen szó. A' Király a' Montevideóból visszatért seregeknek, velek való megelégedésének jeléül, megkettőztette a' hópénzeket. — A' Cuencai Káptalan a' spanyol Királynak két millio Reált adott aranyban önkéntes ajándék képpen. A' Segóviai és Avilai Káptalanok hasonlóképen kikérték,

hogy a' Király méltóztatná látogatására őket is. — Talavera de la Reyne körül egy faluban ragadó nyavalya ütött-ki, mellyben már 80 ember holt-meg; Orvosok küldettek-ki azon helyre, 's körülötte kordon vonatott. — Soringból jött levelek szerint az ismeretes Merino Pap a' Roa, és los Pinares kerületekbeli royalista Militziákat önnön indításából megszaportotta, 's hogy az új katonáknak köntöst szerezhessen, a' borra és pályinkára adót vetett. De nem lehet hinni hogy ő felsőbb meghatalmaztatás nélkül effélét merne cselekedni. — Gen. Capapének szabadságot ígértek, hanem ő kinyilatkoztatta, hogy a' fogházat oda nem hagyja, míg csak hadi törvényszék elébe nem idéztetik, és az által ártatlannak nem ítéltetik. Mellyért is hadi törvényszék rendeltetett-ki, melly a' nevezett Generálist hihetőképen fel fogja oldozni a' büntetés alól.

Nagy Britannia és Irlandia.

Londonba Mártz. 21d terjedő Calcuttai Ujság-levelek érkezének, mellyek némelly bővebb környúlállásokat közölnek az anglus seregek és a' Birmánok között történt első rendbeli ellenségeskedésekről. Az Anglusoknak, a' mint ezen Ujságok szólnak, újra alkalmatosságok volt tapasztalni ez úttal, minémű balvélekedéssel legyenek az Európaiaik némelly e' világon lévő Nemzetek felől. Így p. o. szinte közvélekedés volt, hogy a' Birmánok olly tudatlan nép, melly a' fejer elefántot imádja, és ezen állatban helyhezveti minden bizodalját. Hanem a' mi Armadánk és ezen Indusok között történt első ütközetnek alkalmatosságával, másképen kelle már róluk gondolkozni. Mert ha szinte nem olly ügyességgel teszik is hadi forgásaikat, mint az Európaiaik; de tüzelő fegyvereik hatalmasok, és azokkal jól tudnak bánni. 'S a' mi az anglus Tiszteket leginkább meg-

lepte, az a' Birmanoknak könnyű pattantyússága, 's alig érdemli valami inkább a' repülő nevezetet mint ez. Nalok nem lovak, hanem elefántok vonják az ágyukat, még pedig olly iszonyú sebességgel, hogy őket a' földnek egyenetlen volta éppen nem hátráltatja.

A' Birmánok Országáról így ír egy anglus Ujság: „A' Birmánok Armadája all Ország-védőkből, nem igen feles számú línea-seregekből, számos fenyítéktelen helybeli Keresztyénekből, és Benegátokból (a' keresztyén vallásból a' Muhamedére tértekből), kik a' pattantyússágnál szolgálnak, kevés számú Lovasságból, 's valami 2000 Línea-gyalogságból, kik mindnyajan rosszul vagynak felfegyverkezve, 's fenyítékben sem igen jobban tartatnak. Az Ország-védők, ha a' szükség úgy hozza magával igen könnyen kiállíthatatnak, mivel minden Birmán köteles katonáskodni, 's a' nagyobb birtokosok katona lábón tartják embereiket. Azt hiszik hogy a' Birmánok' Armadája, mikor leg népesebb is, nem megyen többre 60,000 embernél, jól lehet azon hadi sereget, melly nem régen Assamot elfoglala, többre tevék a' közönséges tudósítások. A' gyalogságnak kard, és puska a' fegyvere, a' lovassagé láncsa. A' hajós-sereg, hadi ladikokból áll, mellyeken 40—50 evezők vagynak kardal és láncával felfegyverkezve. Ez az 500 ladikból álló Flotilla teszi nagy részét a' Birmánok erejének, minthogy még mindenik ladikon 30 puskás legény és egy ágyú vagyon. — A' népességet, a' sok ki- és beköltözködés miatt nehéz meghatározni. A' Birmánok Országában 1795-ben 8000 városok és faluk valának, 's akkor a' népességet Major Symes 17,000,000-ra tevé; de a' melly néhány esztendőkkel azután Kapitány Cox' számlálása szerint 8,000,000-ra szállott-le; 's 1809-ben még ez is soknak tartatott. Azolta sok városok nyomorult falukká levének, 's az Irabaddi vize

partjain lakók, nagyrészt elvándoroltak. Még a' fő-városnak Amarapuhanak környékében is omladékokká, 's pusztákká levének a' népes helységek. A' nyomorult lakosok rabszolgákként adatnak-el, hogy az Igazgatás' határt nem ismerő kívánságainak elég tétettség; az ánglus Követség tagjainak mindegyre árulák az olyan gyermekeket, mellyeknek anyjaik őket többé nem táplálhaták, 's atyjaik katoná szolgálatra kényszerítették.

Francia Ország.

Hivatalos feladás szerint Franciaországban 1823-ban a' közönséges intézetekre tett adakozás 4,728,098 Frankra ment, melly summában benne van a' szegények számára adatott 2,470,000 Frank is. Az azon esztendőben felállított kilencz Majorátusok öszveséggel hoztak 79,182 Frank jövedelmet. Honnosítottak 88 idegenek. Találmányokra adtak 170 Patensek.

Toulonban néhány napokkal ez előtt két felvigyázót agyon súrt egy gálya-rab, midőn estve a' munkáról ment volna haza. A' mint hallik, az örökös rabságra ítéltettek egybeesküvének, hogy felvigyázójikat mind megöldösik. Két esztendő óta már hét felvigyázókat támadtak-meg, kik közül csupán három menekedhetett-meg. Ezelőtt, a' mikor az örökös munkára ítéltett gálya-rabok a' padokhoz valának lánczolva, és nem küldetének egy helyről másikra dolgozni, effélék ritkábban történtenek.

Újabb Tudósítások.

A' Journál de Paris így ír Madritból Júl. 22d: „Ő Felségek a' Király és Királyné a' Sacedoni feredőkben mulatnak, mellyek a' Királynénak, kinek egészségét a' rendkívülyaló hőség nagyon megrongálta, igen hasznosoknak tapasztaltatnak.

A' Castiliai fő Tanács szakadatlanul abban foglalatoskodik hogy a' pártütésnek utóbbi három esztendejében bécsűszott tudományt, mellyet a' közönséges tanításra ügyelő Profeszorok nyilván hirdettek, gyökerestől kiirthassa. Erre nézve, a' mint hallik, egy Decrétum fog megjelenni, mellynek erejénél fogva minden Professzorok, és a' 18 esztendőt meghaladott Tanulók, hivatalokat és tanulásokat addig tovább nem folytathatják, míg csak gondolkozások módjáról az illető tisztihivatalok előtt bizonyosságot nem tesznek.

August. 7d a' Státus - papirosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 p Ctmal Conv. P. 93 7/8
Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P. Ugyan az 1821 ről 100f. C. P. Bizonyítás 1821d. Költsönről ftért Conv. P. Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 p Ctmal 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bnnk Actia 1109 1/4 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Rozsnyóról. Az' itteni Nemzeti Evang. Gymnasium Júl. 6d 7d és 8d napjain tartotta a' szokott nyári köz megvizgáltatást; mellyre annál nagyobb örömmel sereglettek-egybe a' tanuló Ifjak, mivel előre tudták, hogy Fő Lelki-pásztorunk is, Fő Tiszt. Józefy Pal Úr a' Tiszamellyéki és túl fekvő Evang. Ágostai Eklésiák' Superintendense, becses jelenlétével díszesíteni fogja. — A' köz megvizgáltatásnak rendje ez volt: Júl. 6d délig a' a' Grammatisták, a' Donatistákkal; délután az Elementaris Classis adta-elő próbatételét; Júl. 7d egész nap a' Rhetorico-Poetica Classis; 8d pedig délig a' Syntactica Classis; 's ezzel delután felolvastatott a' Classificatio. — A' Rhetorico-Poetica Classisban voltak ezen iskolai esztendőben 95-en, kik között leginkább mint első ve-tekedő Eminsek tündöklöttek Schmidt Vik-

tor, és Vandzák András. — A' Syntaxisban, mellyben 90-en számláltattak, kimutatták magokat Babics András, Buro Imre, Csaplovics Sámuel, Farkas Mark-Aurel, Gotztagh József, Kubiny Eugén, Matuska György, Radvanszky Gustáv, és Roszty József. — A' Grammatica Classisban találtattak 108-an, a' Donatistákkal együtt; az Elementarisban 111-en; öszveséggel 404 Tanulók. Ezek közül az Alumneumban 27-en csekély fizetésért, 51-en pedig ingyen, öszveséggel 78-an tápláltattak. — Mind ezen jótevő Intézetet, mind a' Gymnasium' rendjét teljes megelekedéssel szemlélte a' fentisztelt Fő Lelki-pásztor; e' mellett a' hazai nyelv' buzgó tanulására, különösen a' jó erkölcsre, és a' vallásbeli buzgóságra serkentette a' Tanulókat; mellyért is hogy számos esztendőig ezen Főpásztori hivatalát híven, és dicsőséggel viselhesse, kívánjuk és óhajtjuk.

E r d é l y.

Fő Király-Birói szabad választása Udvarhely Székely Anya Széknek Július 6d 7d 8dikán 1824.

Meghalálozván az írt Széknek 25 esztendőig szolgált, és mindentől igazan szeretett 's tisztelt Fő Király Birája M. S. Sz. I. L. Báró H e n t e r Antal Úr Királyi Kamarás, és a' Lusitaniai Rend' Vitéze; a' Fő Királyi Kormány, az üresen maradt Széknek helyreállítására, a' nemes Székely Nemzetnek ösi szabad választásbéli jussa szerint, a' vokok' beszédésére, a' Szék minden Rendei Közgyűlésében Elölülőnek rendelte és küldötte Fő Méltóságú Killyéni Székely Mihály Urat Királyi Kamarást, Tanácsost, és a' Törvényes Királyi Tábla' Praesessét. Mellyet örömmel értvén Udvarhely Szék, hogy ezen kedvelt kibocsáttatásban mind a' Királyi Kormánynak a' Székely Nemzet illető jussa felől tett okos megismerése iránt;

mind pedig a' kiküldetethez vonszó tökéletes szeretetéről teljesebb tisztelő-'s hálaadó jeleket adhasson, a' Harmadik VKirály Birájának Tinkovai Macskási Lajos Úrnak vezérlése alatt számos Fiait küldötte a' Szék' szélire elfogadására 's békisérésére, a' második Tisztét Almási Mihály János Urat ismét igen számos Nemes Rendekkel a' Szék közepén a' Székely Nemzet' ösi törvényhozó mezején Agyagfalvi Fancsikába tisztelete újítására, Első Tisztét pedig Abrahamfalvi Ugron János Urat a' Szék' udvarába Udvarhelyen békisérésére.

Ezen ide rendeltetett Biztosnak, igazába a' Hazában is nagy embernek, de a' Székely Nemes Nemzetben egyik legnagyobb Fiúnak megjelenése olly örömet hozott és gerjesztett minden érző szívben, hogy azt a' mi a' jó indulat és tisztelet jelének kimutatására az ő Hargita allyai csekély érzeményeiből kitelhetett, önként és igazán megadni kívánta; többeket elhalgatva:

A' Szék Praetorialis palotája' közép ablakába kivilágosítva tétetett egy rajzolat; felyül a' rajzolat' mezején a' Székely Nemzeti czímer, a' nap és hold; középhe kevéssel alább Udvarhely Szék különös czímere, felibe azzal egyesítve a' Killyéni Székely familiai czímer, két oldalról a' Colossalis párkányozatról hosszan felnyúló, és rózsá virágokkal körülövedzett két lángoló fáklya, alól egy fűvő trombita 's a' t., melyek közt a' rajzolat' mezején kölönb szín lángokkal voltak világosítva: ezen Cronosticon

Magne SzékeLy aLitur Te PraesIDe ReX
Patrla et LeX

Anne Frater SCythuLo Iura negare queas.

és ez a' vers:

Égjen a' tisztelet Nagy Székely' nevére,
Ki él Király, Haza 's Nemzete díszére.

ELJEN!! ezt Udvarhely Szék szivből kívánja
 'S légyen itt is boldog Praesesi Kormányja
 P. F. I. F. N.

Több ablakai a' Szék Udvar Palotájának Píramisra magosan rakott gyertyákkal mécskekkel voltak díszesen kivilágosítva. —

Hetedikén írt Júliusnak Praesesi székebe ülven a' tisztelt Biztos Úr a' Szék minden Rendeihez ezen beszédet tartotta, mely annál érdemesebb az értésre, hogy az a' Székely Nemzetnek választásbéli jussát és kötelességeit kifejti, és fejezi.

Tekintetes Nemes és Vitézlő Rendei,
 Kedves Nemzetembeliek!

„Lételünk egy nemesebb érzéssel emelkedik felyebb, a' midőn egy ily dicső, egy ily Ns Nemzetnek Első Elölülőji székét bár mi kevés időre is elfoglalja, 's bennem ezt azon örvendetes emlékezetneveli, hogy becses emlékezetű édes Atyam többször volt szerencsés ezen Ns Széknek tanácskozását vezérelni, 's mintegy az által még szorosabb egybekapcsolását szíveséginek én reám örökségül hagyni. Híven oltalmaztam és szentnek tartottam ezen örökséget, és csak egy cselekedetemnek emlékezete is nem pirít-meg, a' midőn egész kinyíltsággal számot merek adni, hogy kedves Nemzetemnek minden időmben igaz és jó fija törekedtem lenni; — megvalom azt is, hogy nagy a' jutalom, melyet mái nap vészek, a' midőn törekedésemet kedves Nemzetembeliek megismérik, 's úgy mint jó fiokat a' szívesség' tiszta bizonyításával fogadtak-bé.“

„Dicső és Nemes Nemzetnek neveztem én kedves Nemzetemet, és akár azon borostyán-koszorúkat tekintem, melyeket egész Európa láttára fűzött, akár Királyához igaz hűségét, Hazájához szeretetét, akár azon nemes érzést és gondolkodást, akár azon nemes jussokat és szabadságokat, melyel bír tekintsem, méltán dicső

és Nemes Nemzetnek nevezhetem; sőt ha megjelenésem' tárgyat nézem, hol találok oly határtalan szabad választásbéli just hivataltai' megtételére, mint kedves Nemzetemnél? — Lélekben járó jus ez, mert ha hibás, és lelkiismeretét sérti-meg az az Itélő-Bíró a' ki egy peresnek igazságát megtagadja; mennyivel inkább sérti-meg lelke' csendességét az, a' ki honjának akár rossz akaratú akartudatlan Elöljárót választ, 's annyi ezer ember társának, felekezetinek, sőt önnön magának is ügyeit kitész az igazságnak és törvénynek megsértésére. Úgy nézzen pedig mindegyik a' maga voksát, mintha az által tétetett volna fő Tisztjévé az, a' kire voksolt; mert a' midőn nem áll egyéb hatalmában a' voksolásnál, 's azzal él vissza, mindent meg tett Nemzete' megcsalására, 's a' legnemesebb szabadságnak nemtelenül való gyakorlására; valamint nem érdemes az ösi vagyokra a' ki ezt eltékozolja, úgy nem érdemes az ösi szabadságra, a' ki azt elfecsérli. Szentségtörésnek tartom én ugyan egy eredeti Székely emberről csak fel tenni is azt, hogy a' maga voksát akárhogy is eladhassa; de szintén olly hibának tartom ha akármely más nemű félrehajlásból vagy melleleg tekintetből vesztegeti-el valaki szabad voksát. Bizony akár mely álorczával járul-elő az ilyen voksolni, az emberi természet', indulat' és érzés' különbségeivel ismeretes szem keresztül-néz rajta, vagy szánakozással vagy megvetéssel. — De távozunk el ezektől a' kedvetlen képektől; egy dicső, egy Nemes Nemzet gyakorolja ma legnemesebb választása' szent jussát, egy olyan Nemzet, a' melyhez nemtelen cselekedet nem fér, a' mely oly Elöljárót kíván magának választani, a' ki tudjon is akarjon is jól igazgatni, a' ki a' szegénység' sorsát érezze, a' gazdagnak igazságát ne sértse — a' ki a' bírói székben ne lássa barátját, ellenségét; gazdagot vagy szegényt, hanem a' törvényt és igazságot, és

ennek kiszolgáltatásában még a' legelrejtettebb, titkosabb passióit is elhalgattassa; a' ki ellenségének tartja az őtet ajándékkal megkísérteni vagy vesztegetni törekedőt; a' ki a' legszorosabb házi dolgait is félre tégye, a' mikor a' köz-jónak vagy alattvalóinak haladékot nem engedő környülállásai kívánják, a' közjót megszűnés nélkül munkálja; a' ki igaz értelemben jó Hazafi, az az a' ki a' Király' és Haza' jussait egy formán séríthetetlennek tartja, a' kit sem jutalom el nem hajt, sem a' közönséges megvetés el nem rettent — a' kit, si fractus illabatur orbis inpavidum feriunt ruinae — igen is olyan Hazafit, a' kit nem a' közönséges tapsolás' kényne, sem az érdemetlen jutalmak' várása nem szédít, a' ki a' rosztat nem pártfogolja, hogy az által a' jót szenvedtesse; a' ki isméri ember társai' szenvedéseit, és módjait azokat könnyíteni; a' ki meg tudja különböztetni Hazaja', és Nemzete' valóságos és szemfényvesztő javát, igaz hívséggel a' Királyhoz, szeretettel a' Hazához és Nemzetéhez viseltessék; a' ki a' törvénynek nem csak betűit, hanem értelmét, okát egybeköttetését, sőt szerzete' történeteit is tudja; a' ki az Előljáróinak az illő függést félelem nélkül, a' tiszteletet hízelkedés nélkül, alattvalóinak a' leereszkedést tettetés nélkül, a' segedelmet éreztetés nélkül megadja; a' ki a' jót jutalom-várás nélkül csak azért mivel magában jó, munkálja. — Imé egy rövid képe annak az jó Előljárónak a' lát egy illy Nemes Nemzet választ, 's bennem egy tökéletes bizodalom, hogy mentől nemesebb választásbéli jussal bír kedves Nemzetem, annál nemesebben érzi és fogja gyakorolni aztat, 's megemlékezve a' Nemzetek' és Vallások' egybeszőtt szent szövetségéről, minden vallásból bár egyet, de ha tetszése tartja szabad hármát olyant választ, a' kinek kezében az egész Nemzet maga pecsétjét állani megnyugovással, és megpirulás nélkül lássa.“

„Fogjunk tehát egyesített tiszta lélekkel szent jussunk' gyakorlásához, válaszon kiki minden Vallásból olyan Férfiakat, a' kiket mint a' nem régiben elhalálozott Fő Tisztet, áldás kíséren valaha sírjokba, 's hogy ezt elérhessük, kérjük a' Mindenhatót, hogy világosítsa értelmünket, vezérelje akaratumkat.“

„Kedves Nemzetembeliek! tégyetek engemet olly szerencsésé, hogy a' midőn egy hívfiatokat bizta-meg a' fő Kormány ily nemes jussotok gyakoroltatására, álljunk-meg Hazánk' és Nemzetünk' szent oltára előtt, ott tégyünk-le minden kedvezést, gyűlölséget, félelmet és jutalom-varást — adjuk a' mai nap bizonyosságát annak, hogy nem vagyunk méltatlanok ezen szent szabadságra, mely Öseinknek vérével szerzettetett, 's állott-fenn eddig; szállítsuk attól tisztán szép szabadságunkat késő unokáinkra, 's bizonyítsuk ez által is hogy Öseink' vérebuzog ereinkben. Légyen jó Királyunkhoz tántoríthatatlan hűségünk, Hazánkhoz, 's törvényeink szentségéhez igaz érzésünk, 's Nemzeti jussaink nemesen gyakorlása azon palládium, a' mely alatt századokon túl is dicsőséggel virágozzék kedves Székely Nemzetünk!“

Ezen beszédet a' Rendek öröm tapsolással értvén, és főhajtással fogadván, felelyeb is irt Első Dirigens VKirály Biró Ugro n János Úr a' Rendek' nevében és képében ezen viszánózó köszönetét és szavait tette:

Méltóságos Camerarius, Udvari, Consiliarius, Tabulae Regiae Praeses, és Gubernialis Commissarius Úr, Nagy Jó Méltóságos Urunk!

„Azon köz szomorítottatásunkban, melyet a' mi szelid 's igazán szeretett jó fő Király Biránknak néhai Mélt. S. Sz. Iványi L. Baró, és Királyi Kamarás Henter Antal Úrnak nem várt hirtelen elhalálozása mi bennünk okozott, nem kis könnyebbulést hozza, és nyújt minékünk, hogy

ezen kárvallásunk kipótolhatása' eszközeül a' fő gondviselés Méltóságodat rendelte mi közinkbe: Méltóságodat Méltóságos Consi-liarius, és Királyi Táblai Praeses Úr! nem csak annyiban mint Nemes Székely Nem-zetünknek törsökös egyik legnagyobb tag-ját, nem csak annyiban mint édes Hazánk törvényeinek egy ingolthatatlan oszlopát, hanem közelebb Nemzetünknek azt a' ked-ves gyermekét, a' ki annak köz dicsőíté-se mellett a' maga gondos figyelmét, hasz-nos munkáját, különösen ezen Anya Szé-künk javára, díszére, sok rendben fordíta-ni érkezett, 's nem is sajnálotta, a' mel-lyek' jeleivel Nemzeti és Székünk' levéltár-ja becseskedik, 's dicsekedik, és a' mi szívünk haláló tartozással van bételve."

„Aldván azért az Egeket mostan is előforduló sorsunkban, szívbeli tiszta öröm-mel vészszük és fogadjuk Méltóságodnak közöttünk fő Praesesi kormányát, és tel-jes bizodalomban vagyunk, hogy mind üres Fő Tiszti Székünk' helyreállításában Nemzeti ösi jussunknak a' köz igazság' és egyenesség' útján (melly mindenkor Méltó-ságodnak kalauzza volt) most is böles ve-zére, igaz pártfogója, mind egyéb dolga-inknak kegyes segedelmezője lenni méltóz-tatik, a' melyek mellett egyenként ma-gunkat is tapasztalt kegyelmébe, 's kegyes-ségebe ajánljuk."

Ezután kezdődött a' vokсок' beszede-se, melyben a' többség a' három Király Birákra úgymint az Ev. Reformata részen Ugron János Urra 490; a' R. Catholica részen Macskási Lajos Urra 456; az Unitária részen Mihály János Urra 457 szabad vokсок adattak. Mely számos vok-sok által kimutatott érdem iránt jeles meg-jegyzést tett a' fenntisztelt Elölülő Ur ezen szavakban: hogy az a' jó és igaz érdemű Tiszt, a' kit sok esztendei szolgálatjai után

is szeretnek az alatta valók. A' mint itten is a' legszorosabb vigyázattal vitetett vok-soknak beszédésében minden másokfelett maga Tisztjeiben határozta teljes megnyu-govását, a' kik között M. Ugron János Első Király Biró Úr ezen Székben 40 esztendőnél régebben hasznosan szolgál. Ki tölti-bé majd ezek szerint a' Fő Király-Birói széket, meg fogja mutatni nagyon szeretett Fejedelmünknek alattvalóinak boldogításokra törekedő bölcsesége.

Ezután következtek a' gazdag aszta-lok, mozsár lövések; megvendégeltetvén a' fen-tisztelt Elölülő Úr' rendelkezéséből a' Székely szabad helységeknek három sze-mélyből álló Képviselőji is. A' Hazából több Városokból ide jött legjelesebb mu-sikusok, a' számos külföldi Uraságok' s Aszszonyságok' víg tánczait kedvessé tet-ték, és a' Hazai Nemzeti Színjátzóknak minden estve a' legválasztottabb darabo-kat játszották.

H i r d e t é s .

Az Ápril. 5od meghalálozott Consi-liarius Kazinczy Dienes Úr' Nagy-Várad-i háza, mellyet a' Megholt ajándékképen Fe-rencz testvér bátyjának hagyott, ezennel eladónak hirdettetik. Áll az a' Püspöki Pa-lota és a' Lazarétum' épülete közt, több más Úri-lakások' szomszédjában, de a' 3525 quadrát ölnyi telket minden oldalai felől úczák kerítik. A' ház mind bírja a' mit eggy háztartásra kívánhatni, 's szép ízlésben épült 1790 után. Könnyíti a' meg-vételt, hogy az, teljes bátorság' előmuta-tása mellett, Contractusra is megszerez-tethetik. A' kiknek reá kedvek volna, in-tézzék leveleiket a' Legatáriushoz Széphal-lomra, Újhely mellett, Zemplény Várme-gyében.